

บทที่ 1

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2523 นี้ รัฐบาลจะได้มีการจัดทำสามะโนประชากรและเคหะขึ้น ซึ่งนับเป็น การทำสามะโนประชากรครั้งที่ 8 ของประเทศไทย แต่เป็นการทำสามะโนประชากรและเคหะครั้งที่ 2 ซึ่งครั้งแรกทำในปี พ.ศ. 2513 โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้ทำ ซึ่งจะดำเนินการตามหลักการและข้อเสนอนโยบายขององค์การสหประชาชาติที่แนะนำให้ประเทศต่าง ๆ เก็บรวบรวมสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร ลักษณะต่าง ๆ ของประชากรตลอดจนสภาพการอยู่อาศัย ของประชากรแต่ละท้องถิ่น ในประเทศทุกระยะ 10 ปี เพื่อประโยชน์ในการนำจำนวนประชากร ของประเทศต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกัน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและการวิจัยสถิติประชากร โดยเปรียบเทียบแนวโน้มลักษณะของประชากรภายในประเทศในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมาก ซึ่งจะได้ นำไปใช้ในการบริหารงาน การวางแผนงาน การประเมินผลงาน การวิเคราะห์วิจัย ในแทบทุกวง การ ทำงานในส่วนราชการและเอกชนโดยเฉพาะในส่วนของผู้รัฐบาล จะได้อาศัยข้อมูลเป็นพื้นฐานในการปรับปรุง นโยบายที่สำคัญต่าง ๆ เช่น

1. การให้บริการการศึกษา ซึ่งได้แก่ การจัดหาที่เรียนและครูอาจารย์ให้เพียงพอแก่ จำนวนอนุชนของชาติ ซึ่งมีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน เพื่อให้ประชากรได้มีโอกาสศึกษาขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างทั่วถึงกัน
2. การให้บริการสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ จัดสร้างโรงพยาบาลและสถานอนามัย ตลอดจน การวางแผนการผลิตแพทย์และพยาบาลให้เพียงพอที่จะให้บริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขต่าง ๆ เพื่อให้ประชากรมีสุขภาพดีอย่างทั่วถึงกัน
3. การวางผังเมือง ซึ่งรวมทั้งการสร้างเคหะสถาน และปรับปรุงแหล่งชุมชนให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น
4. การปรับปรุงบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา และพลังงานอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีพของประชากร

5. การวางแผนนโยบายการผลิตอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการภายในประเทศ และมีเหลือส่งออกเพื่อให้มีรายได้เข้ามาในประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

6. นโยบายการใช้แรงงานและสร้างตลาดแรงงานให้ประชากรมีงานทำอย่างทั่วถึง

7. นโยบายการปรับปรุงบริการสังคมลงเคราะห์แก่ประชากรบางประเภท เช่น คนชรา และคนพิการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

นอกจากประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังกล่าวแล้ว ข้อมูลที่ได้จากการทำสำมะโนยังมีคุณค่าต่อ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมาก ซึ่งจะมีผลดีต่อประชากรของ ประเทศในปัจจุบัณและอนาคต ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องลงทุนจัดทำสำมะโนทุก ๆ 10 ปี เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าประชากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ และประเทศไทย เรายังมีปัญหาในด้านการกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาวะการทางด้านประชากร ของประเทศอยู่มาก การทำสำมะโนประชากรและเคหะแต่ละครั้งจึงทำให้ประเทศของเรา มีข้อมูล ที่สมบูรณ์และทันสมัย

จากที่กล่าวมาแล้วจะพบว่าการทำสำมะโนประชากรและเคหะนี้มีความสำคัญและเป็น ประโยชน์ต่อประเทศอย่างมาก ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติก็พยายามที่จะจัดทำสำมะโนประชากร และเคหะครั้งใหม่ในปี พ.ศ. 2523 (ซึ่งได้กำหนดให้วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2523 เป็นวัน สำมะโน) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำสำมะโนประชากรและเคหะทดลอง (Pilot Census) ถึง 2 ครั้ง ในครั้งแรกทำในจังหวัดสมุทรปราการทั้งจังหวัดเมื่อเดือนเมษายน 2511 และ ทำครั้งที่ 2 ใน 5 จังหวัด ๆ ละ 1 อำเภอ ได้แก่จังหวัด สุโขทัย ขอนแก่น ชัยนาท ตรัง และ กระบี่ ซึ่งจะดำเนินการตามขั้นตอนของสำมะโนจริงทุกประการ โดยทั่วไปสำมะโนทดลองมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องการใช้ข้อสั่งชี้แจง และเอกสารต่าง ๆ การฝึก อบรมเจ้าหน้าที่ และทดสอบความสามารถของพนักงานสำมะโน

2. ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องเรื่องการจัดลายการบริหาร และการควบคุมงาน เพื่อให้งาน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยในการจัดเตรียมงบประมาณในการปฏิบัติงานสำมะโนจริง

ได้อย่างใกล้เคียง

3. แกไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากระเบียบวิธีที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ทดสอบ กรอบตัวอย่าง (Sampling frame) ว่าถูกต้องพอเพียงหรือไม่ และทดสอบแผนแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling design) เพื่อดูว่าขนาดตัวอย่างที่จะใช้พอเพียงหรือไม่ และทดสอบระเบียบวิธีการประมาณผลด้วย
5. ประเมินอัตราความไม่ตอบของคำถามหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากเหตุต่าง ๆ กัน เพื่อนำมาใช้ปรับแก้วิธีการเก็บรวบรวม หรือปรับปรุงคำถามเสียใหม่ หรือเตรียมงบประมาณไว้เพื่อการติดตามเก็บข้อมูลให้ได้ครบถ้วนต่อไป
6. ทำให้ทราบคำตอบของคำถามต่าง ๆ ได้ครบถ้วนยิ่งขึ้นเพื่อขยายคำตอบที่จะเป็นไป ได้ที่ลงรหัสไว้ล่วงหน้าแล้ว หรือเตรียมรหัสในการประมวลผลให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น
7. ทดสอบผังที่จะใช้ในการประมวลผลโดยทั่ว ๆ ไป ทดสอบรหัสที่ใช้ว่า พอเพียงหรือไม่ จำนวนหน่วย (Digit) ของตัวเลขคำตอบพอหรือไม่ ข้อสังสัยแจ้งในการตรวจความถูกต้องของข้อมูล (Edit spec) รัดกุมหรือยัง ประเมินชั่วโมงการทำงานของพนักงานบรรณาธิการ พนักงานลงรหัส ของเครื่องจักร
8. ผูกพันพนักงานระดับต่าง ๆ ให้มีประสพการณ์เตรียมพร้อมไว้สำหรับงานจริง โดยเฉพาะพนักงานสำนามและประมวลผล

ดังนั้นการทำสำมะโนทดลองทั้ง 2 ครั้ง จะใช้เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงแก้ไขงานทุก ๆ ขึ้น ของการทำสำมะโนจริงในปี 2523 นับตั้งแต่การวางแผน แบบคำถาม งานสำนาม การเลือกตัวอย่าง และงานประมวลผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีและสมบูรณ์ที่สุด และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ที่จะใช้ประโยชน์ จากข้อมูลของสำมะโนด้วย

ในการทำสำมะโนทุกครั้งมักมีความคลาดเคลื่อน เกิดขึ้นซึ่งเป็นความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง (Non-Sampling Error) ดังนั้นในการทำสำมะโนประชากรและเคหะทดลองปี 2522 นี้ ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติก็ได้จัดให้มีการทำการสำรวจภายหลังการแจงนับ (Post Enumeration Survey หรือ PES) ขึ้น เพราะการทำการสำรวจภายหลังการแจงนับ เป็นอีกหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนประเภทนี้ได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็จะอาศัยข้อมูลที่ได้จากการทำสำมะโนประชากรและเคหะทดลองปี 2522 และจากการสำรวจภายหลังการแจกแจงนับมา เป็นประโยชน์ในการทำการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อทดลองดูความเป็นไปได้ของวิธีการประเมินผลแบบใหม่ คือการนำการสำรวจภายหลังการแจกแจงนับแบบหนึ่งคือแบบ C เข้ามาใช้ในการประเมินค่าความคลาดเคลื่อน (Census Evaluation) ต่าง ๆ ของสำมะโนประชากรและเคหะทดลองปี 2522 และเพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ หากมี ซึ่งจะได้นำไปแก้ไขในการทำสำมะโนจริงต่อไป

2. เพื่อหาความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดเพราะการใช้ระเบียบวิธีการสำรวจจากตัวอย่างของกลุ่มรวมของประชากรและเคหะสถาน (Coverage Error) ซึ่งเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการนับจำนวนรวมของประชากรและเคหะสถาน

3. เพื่อหาความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดเพราะการใช้ระเบียบวิธีสำรวจจากตัวอย่างของการแจ้งลักษณะของประชากรและเคหะสถาน (Content Error) ซึ่งเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการแจ้งนับลักษณะบางอย่างของประชากรและเคหะสถานที่สนใจ

ทฤษฎีที่สำคัญที่นำมาใช้ในการทำวิจัย

ใช้วิธีการประมาณผลจากข้อมูลแบบสองระบบ (Dual System Estimation) ซึ่งเก็บรวบรวมโดยเป็นอิสระต่อกันและต้องอาศัยการเปรียบเทียบ (Matching) ระหว่างข้อมูลที่ได้จากการทำสำมะโน และการสำรวจภายหลังการแจกแจงนับซึ่งใช้วิธีการแบบ C อันเป็นวิธีการใหม่ที่คิดค้นโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ปรับปรุงโดยเอาข้อดีของการสำรวจภายหลังการแจกแจงนับแบบ A และ B มารวมกันโดยจะถือว่าอัตราความครบถ้วนของการแจกแจงนับ (Completeness rate) และอัตราการตกแจกแจงนับ (Missed rate) ของผู้ย้ายออกหลังวันสำมะโน เท่ากับอัตราความครบถ้วนของการแจกแจงนับและอัตราการตกแจกแจงนับของผู้ย้ายเข้าหลังวันสำมะโน

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกจังหวัดตัวอย่างมา 5 จังหวัดจากแต่ละภาค และในแต่ละจังหวัด เลือกอำเภอที่มีเขตเทศบาลมาจังหวัดละ 1 อำเภอ แบบเจาะจง
2. ทำการนับจุด (Listing) และแจงนับ (Enumeration) ในอำเภอตัวอย่าง ซึ่งเปรียบเทียบเป็นข้อมูลจากสำมะโน โดยพนักงานชุดหนึ่ง
3. ลุ่มตัวอย่างท้องที่ของสำมะโน เพื่อทำการสำรวจภายหลังการแจงนับ ดังนี้
 - ขั้นที่หนึ่ง
 - ° ในเขตเทศบาล เลือกเขตแจงนับตัวอย่าง (Enumeration District หรือ E.D.) มาอำเภอละ 2 เขต ด้วยวิธีการลุ่มอย่างมีระบบ (Systematic)
 - นอกเขตเทศบาล เลือกหมู่บ้านตัวอย่าง อำเภอละ 2 หรือ 3 หมู่บ้าน ด้วยวิธีการลุ่มอย่างมีระบบเช่นกัน
 - ขั้นที่สอง
 - ในเขตเทศบาล แบ่งเขตแจงนับตัวอย่างออกเป็นเขตตอน (Segment) เขตตอนละ 25หรือ75 ครัวเรือน เลือกเขตตอนตัวอย่างจากเขตแจงนับตัวอย่างละ 1 เขตตอน แบบลุ่ม (Random)
 - ลุ่ม ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 20 เขตตอน ในเขตเทศบาล และ 11 หมู่บ้าน นอกเขตเทศบาล
4. ใช้พนักงานคนละชุดกับสำมะโน ทำการนับจุดและแจงนับในท้องที่ตัวอย่างเหล่านี้
5. นำข้อมูลที่ได้จากเขตตอน หรือหมู่บ้านตัวอย่างของการสำรวจภายหลังการแจงนับมาทำการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากทั้งเขตแจงนับ (ซึ่งท้องที่ตัวอย่างตกอยู่) ของสำมะโนเป็นรายครัวเรือน และรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลของการสำรวจภายหลังการแจงนับเป็นหลัก
6. นำผลของการเปรียบเทียบมาคำนวณหาอัตราความครบถ้วนของการแจงนับ และอัตราการตกแจงนับ สำหรับการวัดความคลาดเคลื่อนของคัมรวม (จำนวนครัวเรือนและประชากร) ส่วนการวัดความคลาดเคลื่อนของการแจ้งลักษณะของครัวเรือนและของบุคคล จะคำนวณหาอัตราความ

แตกต่างกันลู่ทรี อัตราการเคลื่อนลู่ทรี ดัชนีของความไม่แน่นอน และดัชนีของความไม่แน่นอนแบบ แอล-โพลต์

7. วิเคราะห์และสรุปผลของการวิจัย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อจะได้ทราบถึงวิธีการประเมินผลของการสำรวจภายหลังการแจกนับแบบ C ซึ่งจะมีประสิทธิภาพและสะดวกกว่าแบบเก่า คือแบบ A หรือ B
2. เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการประเมินผลของสำมะโนประชากรและเคหะ ศ 2523
3. เพื่อจะหาขนาดความคลาดเคลื่อนว่ามีมากน้อยแค่ไหนสำหรับผู้ใช้ข้อมูลจะได้เข้าไปใช้ และวิเคราะห์อย่างเหมาะสมต่อไป
4. สามารถทราบแหล่งของความคลาดเคลื่อนว่าเกิดจากแหล่งไหน เช่น ในหมวดอายุใด หรือในกลุ่มของประชากรประเภทใด เพื่อผู้ผลิตข้อมูลจะได้เข้ามาพิจารณาในการลดความคลาดเคลื่อน ในการสำรวจครั้งต่อไป และเป็นการเตือนผู้ใช้ข้อมูลให้ทราบว่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ตรงไหนบ้าง

การทำสำมะโนของประเทศไทย

ตามความหมายจาก พ.ร.บ. สถิติ พ.ศ. 2508 สำมะโน หมายถึง การเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เคหะ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ ในทางสถิติ โดยการนับจุดและแจงนับทุกหน่วยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

งานสำมะโนที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำแล้ว คือ

1. สำมะโนประชากรและเคหะ
2. สำมะโนการเกษตร
3. สำมะโนอุตสาหกรรม
4. สำมะโนครูและสำมะโนโรงเรียน

5. สัมมนาธุรกิจและการค้า

6. สัมมนาประชุม

ในปี พ.ศ. 2523 ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติจะได้จัดทำสัมมนาประจำปีและเคหะ
ชั้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการทำสัมมนาประจำปีครั้งที่ 8 แต่เป็นการทำสัมมนาเคหะครั้งที่ 2 ของ
ประเทศไทย ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้น

เนื่องจากการทำสัมมนาประจำปีและเคหะ เป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากต่อ
ประเทศ ดังนั้นทางสำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้มีการเตรียมแผนการในการจัดทำสัมมนาประจำปี
และเคหะ ปี 2523 ที่ไว้ตั้งแต่ปี 2520 เพื่อให้จะทำให้การทำสัมมนาประจำปีนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ยอมรับและสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป จึงมีการทดลอง
ต่าง ๆ หลายครั้งหลายหน ดังจะเห็นได้จากแผนการจัดทำสัมมนาประจำปีและเคหะ ปี 2523 คือ
แผนการจัดทำสัมมนาประจำปีและเคหะ ปี 2523

พ.ศ. 2520 - ทำการทดลองสัมมนาประจำปีและเคหะรวม 3 ครั้ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ทดลองแบบข้อความและข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานสำเนา กำหนดค่า
ปริมาณและถ้อยคำต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อให้ได้คำตอบตรงตามจุดประสงค์
วางรูปแบบข้อความให้สะดวกแก่การบันทึก ศึกษาปัญหาต่าง ๆ เพื่อหาทางจัด
ปัญหาเหล่านั้น นอกจากนี้ได้เริ่มวางแผนการประมวลผลสัมมนาตั้งแต่นั้น
เป็นนัยไป

พ.ศ. 2521 - เตรียมการและจัดทำสัมมนาประจำปีและเคหะทดลอง พ.ศ. 2521 ที่
จังหวัดสมุทรปราการ เต็มทั้งจังหวัดในเดือนเมษายน เพื่อทดลองการปฏิบัติงาน
ทุกลำดับขั้นตอน เรื่องการวางแผนงานสำเนา การปฏิบัติงานสำเนา การเตรียมข้อ
มูลเพื่อประมวลผล และการประมวลผล เป็นการทดลองประสิทธิภาพของพนัก
งานสำเนา ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ และวัตถุประสงค์
สำคัญอีกประการหนึ่งของการทำสัมมนาประจำปีและเคหะทดลองนี้ก็คือเพื่อพิจารณาขนาด

ตัวอย่างและวิธีเลือกตัวอย่างที่เหมาะสมกับงานสำมะโนในปี 2523 ต่อไป

ในปีนี้ได้เริ่มเตรียมการวางแผนงานสำมะโนและวางแผนการประมวล

ผล และจัดทำแผนที่เขตสำมะโน (เขตแฉงนับ) สำหรับสำมะโนประชากรและเคหะ

พ.ศ. 2522

- ทำการประมวลผลสำมะโนประชากรและเคหะทดลองจังหวัดสมุทรปราการ และจัดทำสำมะโนประชากรและเคหะทดลองในเดือนเมษายน ในพื้นที่ 5 อำเภอ ภาคละ 1 อำเภอ เพื่อฝึกอบรมและเตรียมเจ้าหน้าที่สถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนประมาณ 500 คน ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่สถิติอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถิติจังหวัดในการทำสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 ให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานสำมะโนทุกขั้นตอนและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานสำมะโนได้
- ทำการทดลองแผนการสำรวจภายหลังการแฉงนับแบบใหม่ เพื่อดูความเป็นไปได้ และหาข้อบกพร่อง และปัญหาในด้านงานสำมะโน การเปรียบเทียบและการประมวลผล

ในปีนี้ได้เตรียมพิมพ์แบบข้อถาม ข้อสั่งชี้แจง และแบบรูดการอื่น ๆ

เตรียมงานสำมะโน งานประชาสัมพันธ์ จัดทำแผนที่และบัญชีเขตสำมะโน และเตรียมการประมวลผลสำหรับสำมะโนปี 2523

พ.ศ. 2523

- เตรียมงานและทำการปฏิบัติงานสำมะโนประชากรและเคหะในระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2523 ซึ่งฝึกอบรมผู้คุมรวมประชากรประมาณ 47 ล้านคน ซึ่งอาศัยอยู่ในครัวเรือนประมาณ 8 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ
- เมื่อเสร็จการปฏิบัติงานสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 แล้วจะมีการสำรวจภายหลังการแฉงนับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้จากสำมะโนตามหลักวิธีการทางสถิติต่อไป

สำหรับการปฏิบัติงานสำมะโนประชากรและเคหะ ปี 2523 จะมีเจ้าหน้าที่ที่หึงที่
เป็นของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ พนักงาน ของส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่ง
สังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และอื่น ๆ ร่วมปฏิบัติงานกว่า
38,000 คน เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน โดยแยกเป็นกลุ่มตามหน้าที่ที่จะให้ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้กำกับงานสำมะโนจังหวัด	72 คน
2. ผู้กำกับงานสำมะโนอำเภอ	690 คน
3. เจ้าหน้าที่วิทยากรอำเภอ	1,400 คน
4. หัวหน้าหมู่พนักงานแฉ่งนับประมาณ	5,000 คน
5. พนักงานแฉ่งนับประมาณ	31,000 คน

หลังจากนั้นจะทำการประมวลผลข้อมูล (Processing of data) ทั้งในรูปของตัวเลข
เบื้องต้น และผลเชิงวิเคราะห์ (Analytical Results) โดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ช่วย
โดยมีเป้าหมายที่คืบ ๆ ทะยอยประมวลผล และเสนอรายงานการทำสำมะโนให้เสร็จภายในสอง
ปีครึ่ง เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้มีโอกาสใช้ข้อมูลที่ไม่ล่าช้าจนเกินไป หลังจากนั้นจะได้มีการวิเคราะห์
วิสัยเฉพาะเรื่องเพื่อเผยแพร่ข้อความรู้ และข้อสรุปเกี่ยวกับสภาวะทางตันประชากรและเคหะ
สถานของประเทศ ในรูปของรายงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะจัดทำโดยอาศัยความร่วมมือของนัก
วิทยาการทางด้านประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติและของสถาบันการศึกษาชั้นสูงของประเทศ
หลายแห่งที่มีความสนใจในเรื่องดังกล่าว เพื่อทำให้การไยประโยชน์ของข้อมูลจากการทำสำมะโน
ประชากรและเคหะปี 2523 นี้มีการใช้ผสมกับที่รัฐบาลจะต้องลงทุนจัดทำสำมะโน ซึ่งต้อง
ใช้ทั้งกำลังคน กำลังเครื่องจักรสมัยใหม่ และกำลังงบประมาณ